

Zembla

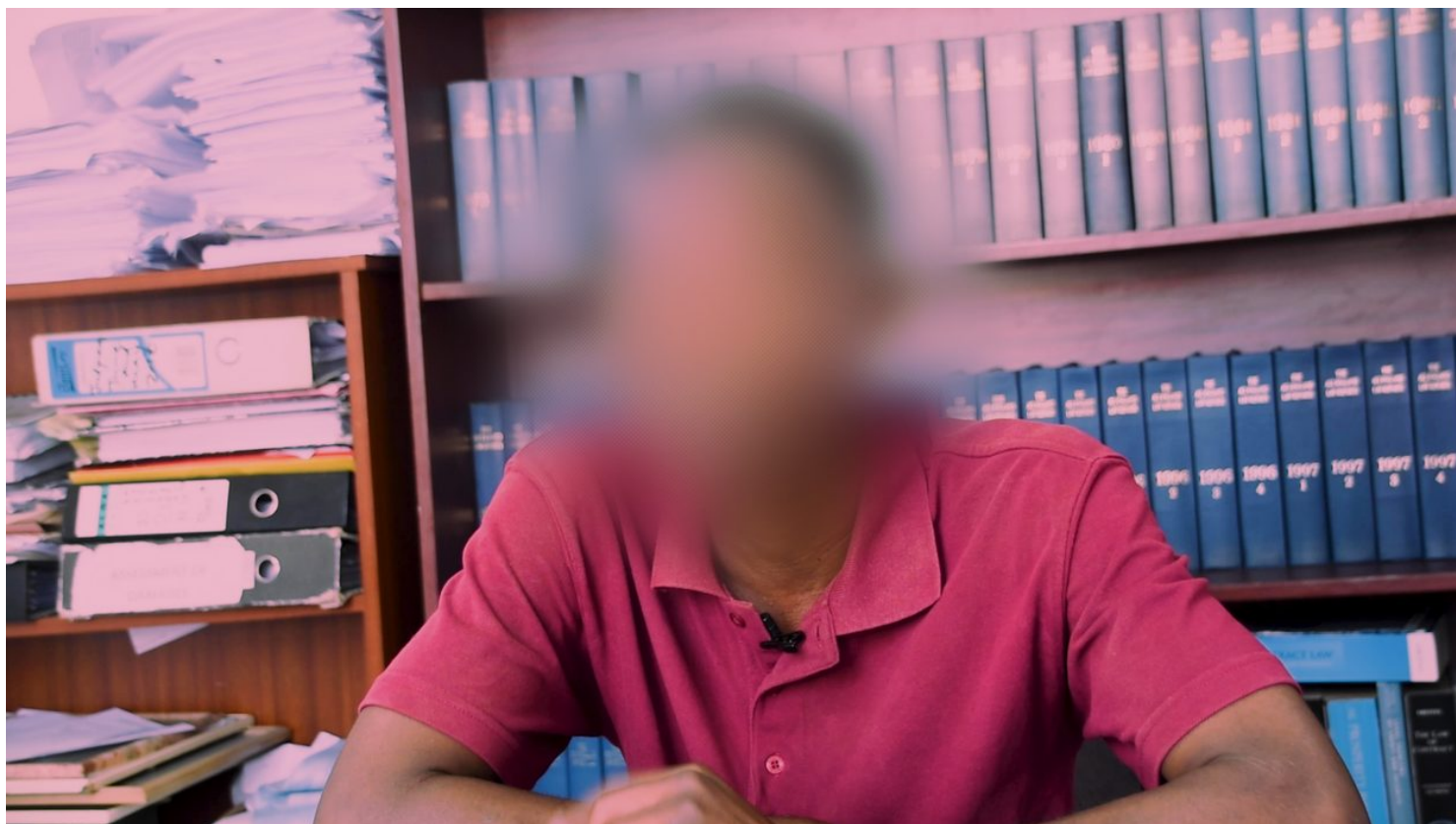
Donderdag om 20.25 uur op NPO2

Het onderzoeksjournalistieke televisieprogramma van BNNVARA

Volgen

Nederlandse zendeling in Malawi vervolgd voor seksueel misbruik

22 sep 2020 • leestijd 5 minuten

De Nederlandse Wim A. (49), financieel directeur van de reformatorische zendingsorganisatie Timotheos, is in Malawi aangeklaagd wegens seksueel misbruik van studenten en werknemers. De advocaat van de slachtoffers stelt tegenover Zembla dat A. zijn slachtoffers, in de leeftijd van 22 tot 40 jaar, gedwongen heeft tot seks. A. werd in april 2020 gearresteerd en later op borgtocht vrijgelaten. In een verklaring die hij aflegde voor de politie, en die in handen is van Zembla, bevestigt hij seksuele handelingen te hebben verricht. De Malawische Timotheos Foundation heeft A. op non-actief gesteld. De Nederlander kan veroordeeld worden tot maximaal veertien jaar gevangenisstraf.

Slachtoffers Wim A. doen hun verhaal tegenover Zembla

De Timotheos Foundation is een orthodox-christelijke hulporganisatie die in 2011 werd opgericht vanuit de Malawische Reformed Presbyterian Church. De organisatie beheert kinderopvangcentra, scholen en een studentenprogramma. A. was vanaf de oprichting werkzaam voor de organisatie. Als financieel directeur was hij onder meer verantwoordelijk voor het toekennen van studiebeurzen aan weesjongeren. De Foundation en de activiteiten van A. worden ondersteund door de Nederlandse Stichting Timotheos. De bestuursleden en donateurs van deze stichting zijn afkomstig uit de orthodox-protestantse kerkgenootschappen, die sterk vertegenwoordigd zijn op de 'Bible belt'. A. was, voor hij naar Malawi vertrok, leerkracht op een reformatorische basisschool in Staphorst.

Volgens Victor Jere, de advocaat van negen personen die aangifte van misbruik hebben gedaan, dreigde A. de studenten uit te sluiten van het studiebeurzenprogramma van Timotheos als ze niet aan zijn seksuele wensen zouden voldoen. Dat beurzenprogramma voorziet in de financiering van de schoolopleiding van armlastige studenten die zelf geen onderwijs kunnen betalen. De werknemers zouden hun baan bij Timotheos verliezen als ze seks met A. weigerden, zegt Jere, die het Openbaar Ministerie assisteert bij de vervolging.

'Grote psychische gevolgen'

Een van de studenten vertelt Zembla dat hij Timotheos benaderde om een beurs te krijgen en door A. werd uitgenodigd voor gesprekken met enkele stafleden van de organisatie. Vanwege het late tijdstip bood A. hem een slaapplek aan, hij zou de volgende dag terugreizen. 's Nachts liet A. hem weten dat hij toelating zou kunnen vergeten, als hij niet zou toestemmen in anale seks, stelt de student, die 22 jaar oud was toen de gebeurtenissen zouden hebben plaatsgevonden. Omdat hij zijn kans op onderwijs niet wilde verspelen, zou hij daarmee hebben ingestemd. "Ik was bang en het was heel pijnlijk. Het heeft nog steeds grote psychische gevolgen voor me, telkens als ik eraan denk doet het pijn."

Andere studenten en werknemers verklaren dat A. hen dwong tot kussen, strelen en masturberen en in meerdere gevallen tot orale en anale seks. Zembla heeft met vier van hen gesproken. A. zou sommige slachtoffers hebben meegenomen naar een hotel, anderen zou hij hebben misbruikt in zijn auto op de parkeerplaats bij een winkelcentrum. Het misbruik zou hebben plaatsgevonden tussen 2018 en april 2020, de maand waarin A. werd gearresteerd.

Na de arrestatie van A. hield de Malawische politie details over de zaak lange tijd geheim. Misbruikzaken waarbij buitenlandse hulpverleners betrokken zijn, liggen erg gevoelig in het berooide land, waar 70 procent van de inwoners onder de armoedegrens leeft. Een politieofficier die bij het onderzoek betrokken is, stelt tegenover Zembla: "Deze organisaties brengen veel geld naar Malawi. We willen geen situatie creëren waarin deze buitenlanders en organisaties worden afgeschrikt, want dat zou de hulp die ze brengen in gevaar kunnen brengen."

Zembla beschikt over een verklaring die A. aflegde voor de Malawische politie over het misbruik van twee vermeende slachtoffers. Daaruit blijkt dat A. toegeeft seksuele handelingen te hebben verricht. Hij ontkent echter dat hij dwang heeft gebruikt.

Hoge posities

Sinds de arrestatie van A. zijn sommige slachtoffers geïntimideerd door bekenden van A., zegt advocaat Victor Jere. "Ze zijn gebeld met de boodschap dat ze de zaak moesten laten vallen, omdat ze anders problemen zouden krijgen. A. heeft veel invloed en contacten op hoge posities." Een van de slachtoffers kreeg zelfs een telefoontje van Patricia Kaliati, de Malawische minister van Gender, Ontwikkeling en Welzijn, met wie A. goede contacten onderhoudt, aldus Jere. "Ze begon hem te ondervragen en insinueerde dat hij betaald zou zijn om de reputatie van A. te besmeuren." De Malawische minister ontkent tegenover Zembla dat ze de zaak wilde manipuleren. "Ik wil juist dat het recht zijn loop heeft."

Het bestuur van de Nederlandse Stichting Timotheos probeert A. te beschermen en wil de zaak in de doofpot stoppen, zegt Jere. Werknemers van Timotheos in Malawi, die aandrongen op zorgvuldig onderzoek naar de zaak en op gerechtigheid voor de slachtoffers, zijn geïntimideerd door het Nederlandse bestuur, vertelt de advocaat. Uit een emailwisseling in het bezit van Zembla, blijkt dat de voorzitter van het bestuur, predikant Dirk Heemskerk uit Uddel, samenwerkt met de Malawische minister die eerder een van de slachtoffers onder druk probeerde te zetten. Heemskerk was eerder voorzitter van de Hersteld Hervormde Kerk en maakte deel uit van het hoofdbestuur van de SGP. "Er is contact geweest met het ministerie", schrijft Heemskerk aan de werknemers. "De minister Patricia Kaliati heeft mij daarop gisteren gebeld en gezegd dat wij als bestuur jullie onmiddellijk terug moeten roepen om in Nederland met ons in gesprek te gaan. (...) Wanneer jullie dit weigeren of geen antwoord geven, dan heb ik mij verplicht dit te melden bij de minister en zijn eventuele gevolgen voor jullie zelf."

Heemskerk laat weten het 'heel verdrietig' te vinden dat Zembla aandacht aan de kwestie besteedt, 'omdat de zaak nog bij de rechter ligt en er ook sprake is van heel veel valse beschuldigingen en van corruptie'. De vermeende slachtoffers zouden onder druk zijn gezet en betaald om A. zwart te maken. "Ik kan me heel goed voorstellen dat mensen die sterven van de honger of alle mogelijke moeite hebben om rond te komen, zich gemakkelijk om laten praten door iemand die kwaad wil, om tegen betaling een bepaald getuigenis af te leggen." Het document waarin A. seksuele handelingen toegeeft, is volgens de predikant onder dwang tot stand gekomen en nietig verklaard. Bewijs daarvoor geeft hij niet. Advocaat Jere ontkent ten stelligste dat de verklaring vernietigd is.

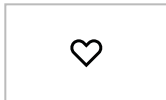
'Geen sprake van intimidatie'

Dat Nederlandse Timotheos-medewerkers in Malawi de slachtoffers geloven, doet volgens Heemskerk niet terzake. "Daar hebben we de rechter voor. Die moet dat beoordelen. De stafmedewerkers hebben van tevoren nooit een signaal opgevangen dat zoiets aan de hand zou zijn." Hij geeft toe contact te hebben met de Malawische minister van Welzijn over het terugroepen van de medewerkers. "De minister gaf ons opdracht om hen terug te roepen voor gesprek. Toen is de opdracht gegeven om naar Nederland te komen voor gesprek met ons als bestuur." Maar van intimidatie zou geen sprake zijn, zegt hij, het bestuur heeft 'op keurig nette wijze' gehandeld. Er is een onderzoeksbureau ingeschakeld om de kwestie uit te zoeken. Dat heeft tot nu toe geen resultaat opgeleverd.

Drie van de zeven bestuursleden van de Nederlandse stichting zijn teruggetreden omdat ze het niet eens zijn met de manier waarop de zaak van A. wordt aangepakt. Zij willen niet op vragen over de kwestie reageren.

Wim A. was niet bereikbaar voor commentaar. Zijn Malawische advocaat stelt desgevraagd dat er geen sprake is van seksueel misbruik. "Er zijn helemaal geen slachtoffers." Op verdere vragen die Zembla over de zaak heeft gesteld, geeft hij geen antwoord. A. heeft na zijn arrestatie verzocht om consulaire bijstand van de Nederlandse overheid. Het ministerie van Buitenlandse Zaken laat weten dat die hem is verleend.

Meer over: [misbruik](#), [zendingsorganisatie timotheos](#), [malawai](#), [reformed presbyterian church](#), [seksueel misbruik](#), [orthodox-christelijke hulporganisatie](#), [hulporganisatie](#)

Meer over dit onderwerp

Waarom is het zo belangrijk dat slachtoffers van seksueel misbruik zich uitspreken?

BNNVARA • 25 mrt 2020

Seksueel misbruik | Jurre's Date met Stefan

Sputten en Slikken • 17 feb 2020

Hoe kon misbruik bij Jehovah's Getuigen zo lang doorgaan?

BNNVARA • 10 apr 2019

Slachtoffer seksueel misbruik sleept Congregatie van de Heilige Geest voor de rechter

BNNVARA • 14 mrt 2018

Menu

[Overzicht](#) [Artikelen](#) [Podcasts](#) [Uitzendingen](#) [Dossiers](#) [Zembla International](#) [Onze redactie](#) [Cc](#)

Altijd op de hoogte blijven van het laatste nieuws?

Schrijf je in voor de ZEMBLA-nieuwsbrief en ontvang wekelijks als eerste onze beste nieuwsverhalen, achtergrondartikelen en exclusieve video's.

E-mailadres

Aanmelden

Ontdek

Titels

Wij zijn voor, jij ook?

Service

Contact

Sluit je aan

Word lid

Word donateur

Word abonnee

BNNVARA-profiel

BNNVARA

Missie en identiteit

Werken bij

Pers

[Privacy](#) [Cookie-instellingen](#) [Algemene voorwaarden](#) © 2020 BNNVARA

RSIN 8531 62 402